

TEZAU LITURGIC
1 MAI
SF.IUSTIN POPOVICI

VIATA
SF.PROROC
IEREMIA

BELGRAD, 1974

Архимандрит ЈУСТИН Поповић

ЖИТИЈА СВЕТИХ

1. МАЈ

ЖИТИЈЕ И СТРАДАЊЕ СВЕТОГ

ПРОРОКА ЈЕРЕМИЈЕ

Свети пророк Јеремија[1] родио се у левитском граду Анатоту, у пределима племена Венијаминова, недалеко од Јерусалима. Син свештеника Хелкија, он је као и Самуило унапред изабран и предназначен за пророчку службу, још пре рођења свог, по речи самог Господа: "Пре него те саздах у утроби, знах те; и пре него изиде из утробе, посветих те; за пророка народима поставих те" (Јерем. 1, 5).

Свештеник по свом рођењу а учитељ и пророк по призивању од Бога, свети Јеремија је, по сведочанству светог Игњатија Богоносца, био девственик целог живота свог (ср. Јерем. 16, 2). Почео је пророковати 630. године пре Христа, када му је било 15 година. То се види из прве главе његове књиге, где он, позван од Господа на пророчку службу, овако изражава своју збуњеност: "Ох, Господе, Господе! ево не знам говорити, јер сам дете". - Но Господ га бодри и, обдарујући га разумом зрела и потпуна човека,

каже му: "Не говори: дете сам; него иди куда те год пошљем, и говори што ти год кажем. Не бој их се, јер сам ја с тобом да те избављам". Рекавши то, Господ пружа руку своју, дотиче се уста Јеремијиних, и говори му: "Ето, метнух речи своје у уста твоја. Види, постављам те данас над народима и царствима да истребљујеш и обараш, и да затиреш и раскопаваш, и да градиш и да садиш" (Јерем. 1, 6-10).

Ова реч Господња, којом Господ позва Јеремију на пророчку службу, би у време цара Јосије. А свети пророк беше тада у петнаестој години живота. И у тако младом дечаку стаде дејствовати велика благодат Божја.

У то време јеврејски народ, иако се клањаше Богу истинитоме који га изведе из Египта, ипак му не служаше истински. Мешајући се са незнабожачким народима, Јевреји се искварише, и већина навикосе на дела њихова и службаху идолопоклоничким гадостима. Не само у околини Јерусалима по брежуљцима и долинама, већ и у самом Јерусалиму крај храма Господњег, подигнутог од Соломона, стајаху идоли којима искварени људи приношаху жртве као истинитоме Богу. Гневан због тога на те људе, Господ им припремаше брзо разорење и погибао, што и претсказа Јеремија кроз два

виђења: виђење бадемовог прута, и виђење котла који ври. И дође реч Господња Јеремији говорећи: Шта видиш, Јеремија? Он одговори: Видим прут бадемов. Тада му Господ рече: Добро си видео, јер ћу настати око речи своје да је извршим. - Опет му дође реч Господња другом говорећи: Шта видиш? Он одговори: Видим котао где ври, и предња му је страна према северу. Тада му рече Господ: Са севера ће навалити зло на све становнике ове земље. Ти дакле опаши се и устани и говори им све што ћу ти заповедити; не бој их се, да те не бих сатро пред њима. Јер ево ја те постављам данас као тврд град и као стуб гвозден и као зидове бакарне свој овој земљи, царевима Јудиним и кнезовима његовим и свештеницима његовим и народу земље ове. Они ће ударити на те, али те неће надвладати, јер сам ја с тобом, да те избављам (Јерем. 1, 11-14. 17-19).

Бадемов прут означавао је скорост казне Божје, јер се бадемово дрво пре других дрвета буди из зимског сна: оно цвета у јануару, а у марту већ доноси зрео плод. Тако ће Праведни Одмаздитељ прутом посетити безакоња њихова и ранама неправде њихове. А котао који ври означавао је то, да ће се град Јерусалим напунити крви и узаврети пометњом, сатиран

мачем и огњем непријатеља који ће навалити на њега.

И нареди Господ пророку своме Јеремији да објављује људима о овом гневу Божјем што иде на њих, и да их потстиче на покајање. Испуњујући наређење Божје, свети Јеремија пророковаше у време цара Јосије, и у време сина његова Јоахаза, и у време брата Јоахазова Јоакима, и у време Јехоније сина Јоакимова, и у време Седекије који беше брат Јоахазов и Јоакимов а син Јосијин.

Много страдања поднесе пророк Божји од својих саплеменика који не вероваху речима његовим, јер објављиваше ужасне претње Господа Саваота и проповедаше речи Божје и у дворишту храма, и у граду, и у царском дворцу, и у тамници, и у околини Јерусалима. Извођен пред цареве и кнезове, он је свима говорио смело, да ће их, ако се не покају и не одврате од идолопоклонства, убрзо постићи сва зла која ће нагрнути са севера на све становнике Јудеје. Јер ево шта говори Господ: Ја ћу сазвати сва племена из северних царстава, те ће доћи, и сваки ће метнути свој престо на вратима Јерусалима и око свију зидова његових и око свих градова Јудиних, и биће Јудејима судије и казнитељи. А то ћу пустити на њих што ме оставише, и принесоше жртве другим боговима,

и поклонише се делима руку својих. Чујте реч Господњу, доме Јаковљев и сва племена дома Израиљева. Овако вели Господ: Каку неправду нађоше оци ваши у мене, те одступише од мене, и присташе за ништавилком, и посташе ништавни, и не рекоше: где је Господ који нас је извео из земље Мисирске, водио нас по пустињи, по земљи сухој, по земљи сени смртне, по земљи преко које нико није ходио и у којој нико није живео? И кад вас доведох у земљу родну да једете род њезин и добра њезина, дошавши оскврните земљу моју и од наследства мога начинисте гад. Зато ћу се судити с вама, и са синовима синова ваших судићу се. Је ли који народ променио богове, ако и нису богови? а мој народ промени славу своју на ствар залудну. Чудите се томе, небеса, и згрозите се и запрепастите се! Јер два зла учини мој народ: оставише мене, извор живе воде, и ископаше себи студенце, студенце испроваљиване, који не могу да држе воде. Говоре дрвету: ти си отац мој; и камену: ти си ме родио; јер ми окренуше леђа; а кад су у невољи говоре: устани и избави нас. А где су богови твоји које си начинио себи? нека устану, ако те могу избавити кад си у невољи; јер имаш, Јуда, богова колико градова. О роде! видите реч Господњу; бејаш ли пустиња Израиљу или мрачна земља? зашто говори мој

народ: господари смо, нећемо више доћи к теби? Заборавља ли девојка свој накит и невеста урес свој? а народ мој заборави ме толико дана да им нема броја. Зашто говориш да је добар твој пут тражећи што љубиш? И јоште на скутовима твојим налази се крв невиних сиромаша... Зато ћу довести зло од севера и погибао велику. И тада ће нестати срце у цара и срца у кнезова, и свештеници ће се препастити и пророци ће се запрепастити. Као што извор точи воду из себе, тако Јерусалим точи зло из себе; насиље и отимање чује се у њему, преда мношвом су једнако болови и ране. Поправи се, Јерусалиме, да се не удаљи душа моја од тебе, да те не обратим у пустињу, у земљу где се не живи (Јерем. 1, 15-16; 2, 4-7; 9, 11-13; 27-28; 31-34; 4, 6-9; 6, 7-8).

Ове и многе друге речи с пророчким жаром говораше свети Јеремија, што је све опширно изложено у његовој Књизи. И све што говораше, збиваше се.

Беде и невоље за Јерусалим почеше у време цара Јосије. У то време цар Мисирски Фараон Нехао крену са војском на Цара Асирског к реци Еуфрату. Но пошто је пут његов водио преко предела земље Јудејске, цар Јосија, да би спречио најезду Египћана на своју земљу, скупи војску и крену у сусрет Фараону. А Фараон посла

к њему посланике и поручи: Шта ја имам с тобом, царе Јудејски? не идем ја данас на тебе, него на дом који војује на мене, и Бог ми је заповедио да похитам. Прођи се Бога који је са мном, да те не убије. Али Јосија не пристаде на поруку Фараонову, него удари са војском на њега у пољу Мегидонском што је у пределима Манасијиним. И стрелци Фараоновии устрелише цара Јосију. И тако љуто рањена одвезоше у Јерусалим; и он тамо умре. И би погребен у гробљу отаца својих. И горко плака за њим сав Јерусалим и сав народ, јер беше веома добар и врло побожан. И пророк Јеремија нарица за њим (4 Царс. 22, 1; 2 Дневн. 34, 1; 35, 20-25).

После тога Фараон Нехао оде с војском на Асирију, а у Јерусалиму би помазан за цара млађи син Јосијин Јоахаз. Он царова само три месеца, до повратка Фараона Нехао са похода на Асирију. Враћајући се као победник, Нехао потчини својој власти Јерусалим и сву Јудеју, и збаци с престола цара Јоахаза, кога народ беше изабрао, и постави за цара старијег брата Јоахазовог Елиакима коме даде име Јоаким. Јер су цареви победитељи имали обичај да мењају име побеђеном и покороном цару. И разреза Нехао данак на Јудеју сто таланата сребра и сто таланата злата[2], а збаченог цара Јоахаза као

заробљеника у оковима одведе у Египат где Јоахаз и умре.

И тако семе Авраамово, народ слободни, и некада славно царство, изгуби своју самосталност и паде у ропство. И то би зато што гресима својим разгњевише и огорчише вишњег Бога, јер не послушаше речи светог пророка и не покајаше се.

У почетку царовања Јоакима сина Јосијина дође Јеремији ова реч од Господа: Стани у трему дома Господњег, и говори свима Јудејцима, који долазе да се поклоне у дому Господњем, све речи које ти заповедам да им кажеш, не изостави ни реч. Реци им дакле: Овако вели Господ: ако ме не послушате да ходите у мом закону који сам ставио пред вас, да слушате речи слуга мојих пророка, које вам шаљем једнако, учинићу с домом овим као са Силомом (ср. 1 Цар. 4, 10-11; Јерем. 7, 12.14), и град овај даћу у проклетство свима народима на земљи (Јерем. 26, 1-2, 4-6).

А кад ове речи Божје говораше пророк Јеремија у дому Господњем, и чуше га свештеници и лажни пророци и сав народ, испунише се гњева и ухватише Јеремију, и викаху: Нека умре човек који овако пророкује. И кнезови Јудини чувши то дођоше из дома царскога у дом Господњи, и седоше пред нова

врата Господња. И рекоше свештеници и лажни пророци кнезовима и свему народу говорећи: Овај човек заслужује смрт, јер пророкова против овога града, као што чувате својим ушима. Тада проговори Јеремија свима кнезовима и свему народу говорећи:

Господ ме посла да пророкујем против овога дома и против овога града све што чувате. Зато поправите путове своје и дела своја, и послушајте реч Господа Бога свога, и одустаће Господ од зала која изрече на вас. А ја, ево сам у вашим рукама, чините од мене што мислите да је добро и право. Али знајте зацело, ако ме убијете, крв праву свалићете на се и на овај град и на становнике његове, јер доиста Господ ме посла к вама да говорим све ове речи да чујете. Тада рекоше кнезови и сав народ свештеницима и пророцима: Није овај човек заслужио смрт, јер нам је говорио у име Господа Бога нашега. А усташе и неки од старешина земаљских, и штићаху пророка Јеремију говорећи свему збору народном: опомените се како Михеј Морашћанин пророкова у време Језекије цара Јудина и говори свему народу Јудину и рече: овако вели Господ над војскама: Сион ће се преорати као њива и град ће Јерусалим бити гомила камења, и гора овога дома висока шума. Еда ли га за те речи уби Језекија цар Јудин и

сам Јуда? Не побојаше ли се Господа, и не помолише ли се Господу? и Господу се сажали ради зла које беше изрекао на њих. Ми дакле чинимо велико зло душама својим (Јерем. 26, 7-19). Стога се покајмо од зала наших, и немојмо тражити смрти невина човека. Јер каква корист би од недавно пролирене крви Урије сина Семајина из Киријат-Јарима, који пророкова именом Господњим против овога града и против ове земље исто онако као и Јеремија? И када цар и кнезови тражаху да убију Урију, он уплашен побеже у Египат. Но цар Јоаким посла своје људе у Египат, који га доведоше отуда. И Урија би убијен мачем. Али шта произиђе из тога? Негодовање народа против цара и кнезова Јудејских. А то ће се исто десити, ако Јеремију погубите (Јерем. 26, 20-23).

Када то рекоше старешине, народни збор се подели: једни беху за то да се свети пророк Јеремија убије а други - да се пусти као невин. И противници Јеремијини би свакако преовладали, и убили Божјег човека, да га не заштити утицајни великаш Ахикам, син Сафанов: он избави Јеремију и не даде да га погубе (ср. Јерем. 26, 24).

А цар Јоаким чињаше што је зло пред Господом сасвим како су чинили оци његови (4 Цар. 23, 37). И дође опет реч Господња Јеремији

говорећи: Иди и уђи у дом цара Јудина, и реци тамо ову реч: чуј реч Господњу, царе Јудин, који седиш на престолу Давидову, ти и слуге твоје и народ твој, који улазите на ова врата. Овако вели Господ: чините суд и правду, и избављајте угњетенога из руку насилникових, и не чините криво иностранцу ни сироти ни удовици, и не чините им силе, и крви праве не проливајте на овом месту. Јер ако доиста узрадите ово, улазиће на врата овога дома цареви који седе место Давида на престолу његову, на колима и на коњима, они и слуге њихове и народ њихов. Ако ли не послушате ових речи, заклињем се собом, вели Господ, да ће опустети овај дом; јер ће свети бити они људи, и оружје њихово свето, који вас непокајане грешнике буду секли као дрвеће. И многи ће народи пролазити преко опустелог града овог, и говориће један другоме: зашто поступи Господ тако са овим великим градом? И рећи ће у одговор: зато што оставише завет Господа Бога свог, и поклонише се туђим боговима и служише им (Јерем. 22, 1-9). За Јоакима пак цара овако вели Господ: Неће нарицати за њим: јаох господару! или: јаох славо његова! Погребом магарећим погребшће се, извући ће се и бациће се иза врата Јерусалимских (Јерем. 22, 18-19).

Ове смеле речи пророка Божјег, изречене јавно пред народом, силно разгневише цара и његове великаше, и они би га онда убили, да га промисао Божја не сачува да и надаље објављује тајне Господње. Они га дакле грубо и срамно шчепаше, па у окове и тамницу бацише.

Утом настаде време суда Божјег над злочиначким градом. Цар Вавилонски Навуходоносор, пошто разби војску Фараона мисирског Нехао који је покушавао да освоји Асирију, одмах крену са својом војном силом и против његовог вазала - цара Јудејског. И после кратке опсаде Навуходоносор освоји Јерусалим, и Господ му даде у руке Јоакима цара Јудина, у трећој години царовања Јоакимова. И би одведен у ропство у Вавилон цар Јоаким, и са њим многи великаши и истакнути младићи, међу којима беху Данило, Ананија, Мисаило и Азарија, и још многи житељи Јерусалима. И из храма Господњег бише однесени најскупоценији сасуди (Данил. 1, 1-6). Али ускоро Навуходоносор пусти из ропства цара Јоакима у Јерусалим, и учини га поново царем Јудејским, само да му буде вазал. Тако протекоше три године: Јоаким је плаћао данак цару Вавилонском, као што је раније давао данак Фараону Египатском. После тога Јоаким збаци

са себе јарам вазалства, и престаде давати Навуходоносору одређени данак.

Али пре но што цар Јоаким учини то, дође ова реч од Господа пророку Јеремији у тамници: Узми књигу и напиши у њу све речи које сам ти рекао за Израиљ, и за Јуду, и за све народе, од када ти почех говорити, од времена цара Јосије, до данас; еда би дом Јудин, народ Јудејски чуо за све беде које им мислим учинити и вратио се свак са свога злого пута, да бих им опростио безакоња и грехе њихове (Јерем. 36, 1-3). Тада Јеремија дозвола Варуха сина Ниријина да запише што буде говорио, пошто сам у мрачној тамници није могао писати. И Варух, седећи крај тамничког прозорчета, записиваше што му пророк говораше. И написа Варух у књигу из уста Јеремијиних све речи Господње које му говори. Потом заповеди Јеремија Варуху говорећи: Мене чувају стражари, те не могу отићи одавде у дом Господњи. Него иди ти, и прочитај из књиге коју си написао из мојих уста, речи Господње, народу у дому Господњем у дан посни, и свима Јудејцима који дођу из градова својих прочитај, не би ли молећи се припали ка Господу и вратили се сваки са свога пута злого, јер је велик гнев и јарост што је Господ изрекао за тај народ (Јерем. 36, 4. 5-7).

И учини Варух син Ниријин све како му заповеди пророк Јеремија, и прочита из књиге речи Господње у дому Господњем пред целим народом. То би у петој години царовања Јоакимова (Јерем. 36, 8. 9). А кад за то чуше кнезови, позваше к себи Варуха и наредише му да им прочита књигу. И кад је прочита, они се уплашише, и запиташе Варуха: Кажи нам како си написао све те речи? А он им одговори: Из уста Јеремијиних. И они саветоваху Варуха да се сакрије; исто тако наредише да се и Јеремија у тамници сакрије на неко време; а сами узеше ту књигу и одоше к цару. У то време цар беше код куће и грејаше се крај огња, јер беше зима. И стаде се читати пред царем књига. И не уплаши се цар и његови присутни великаши од читаних речи. Али кад бише прочитана три - четири листа, цар се разгневи, па исече књигу ножем, и баци у огањ на жеравицу, те сва књига изгоре у огњу. Онда заповеди цар да и Варуха и Јеремију ухвате и убију, али их Господ сакри на чудесан начин (Јерем. 36, 14-26).

Потом опет дође реч Господња Јеремији говорећи: Узми другу књигу, и напиши у њу све пређашње речи које бејаху у првој књизи, коју сажеже цар Јоаким. А за цара Јоакима реци да ће тело његово ускоро бити бачено мртво на припеку обдан и на мраз обноћ. - И узе Јеремија

другу књигу, и даде је Варуху, а он написа у њу из уста Јеремијиних све речи што беху у оној књизи, коју сажеже цар Јоаким огњем; и још би додано много пређашњим пророчким речима (Јерем. 36, 27-32).

Док се то догађало, по попуштењу Божјем неочекивано нападе на Јерусалим Навуходоносор с војском, састављеном од чета халдејских, сирских, моавских и амонитских. И без муке би заузет Јерусалим, јер не беше спреман за одбрану од непријатеља. Цар пак Јоаким би ухваћен, и убијен и леш његов извучен изван града, и бачен псима и зверима и птицама да га поједу. И тако се зби пророштво светог пророка Јеремије које изрече о њему (Јерем. 22, 19). А кости Јоакимове што остадоше непоједене од зверова, Јудеји погребеше у гробљу отаца његових.

После смрти Јоакимове на Јерусалимски престо ступи син његов Јехонија, али и он чињаше зло пред Господом. И пророкова свети Јеремија за њега да ће са целим домом својим бити предат од Господа у руке Навуходоносора цара Вавилонског, и да више неће видети земље своје (Јерем. 22, 24-27). И ускоро тако и би. Јер Бог допусти, те Навуходоносор заузео Јерусалим, и зароби цара Јехонију с мајком његовом и са слугама његовим и са кнезовима његовим и са

дворјанима његовим. И одведе Навуходоносор у ропство с царем Јехонијом све кнезове и све јунаке, десет тисућа робова, и све дрводеље и све коваче, и не оста ништа осим сиромашнога народа по земљи. И однесе све благо дома Господњег и благо дома царскога, и полупа све судове златне, које беше начинио Соломон цар Израиљев за храм Господњи (4 Цар. 24, 10-14).

И Навуходоносор постави на место Јехонијево Матанију стрица његова, и промени му име назвавши га Седекија. И царова Седекија једанаест година у Јерусалиму, и чињаше што је зло пред Господом сасвим као и пређашњи рђави цареви, јер осурови душу своју и окамени срце своје, да се не би обратио Господу Богу Израиљеву. Тако исто и главари јудејски, и свештеници, и народ, умножише гадна безакоња, и идолопоклоничким гадостима оскврнише дом Господњи у Јерусалиму; не послушаше речи Господње из уста пророчких, него вређаху посланике Божје и ниподаштаваху речи Господње, а слушаху лажне пророке своје. Зато гнев Господњи беше на Јерусалиму и на свој земљи Јудејској, док Господ сасвим не одбаци тај народ, и не предаде га на потпуно разорење и опустошење (ср. Јерем. 23, 1-40; 52, 1-3).

Та последња напаст, страшнија од претходних, сручи се на Јерусалим на овакав начин. Утврдивши се на престолу у Јерусалиму, цар Седекија науми да се одметне од цара Вавилонског Навуходоносора, да му не робује нити даје данак. На то га наговараху и суседни цареви: Едомски, Моавски, Тирски, Амонитски и Сидонски, који испрва беху под Навуходоносором Вавилонским, па се договорише и збацише са себе јарам његов. И онда послаше изасланике цару Седекији у Јерусалим предлажући му да престане давати данак цару Вавилонском и да заједно с њима устане против силе Халдејске. И Седекија нагињаше њиховом предлогу.

У то пак време дође од Господа оваква заповест пророку Јеремији: Начини себи окове и јарам, и метни себи око врата; потом их пошљи цару Едомском и цару Моавском и цару синова Амонових и цару Тирском и цару Сидонском, по посланицима који ће доћи у Јерусалим к Седекији цару Јудину (Јерем. 27, 2-3).

Свети пророк поступи по заповести Господњој: метну себи јарам око врата, оде у дворца Седекијин када тамо беху изасланици споменутих царева, и рече им: Овако вели Господ над војскама, Бог Израиљев: овако реците својим господарима: Ја сам створио

земљу и људе и стоку, што је по земљи, силом својом великом и мишицом својом подигнутом; и дајем је коме ми је драго. И сада ја дадох све те земље у руке Навуходоносору Цару Вавилонском слуги своме, дадох му и звериње пољско да му служи. И сви ће народи служити њему и сину његову и унуку његову докле дође време и његовој земљи, и велики народи и силни цареви покоре га. А који народ или царство не би хтео служити Навуходоносору цару Вавилонском, и не би хтео савити врат свој у јарам цара Вавилонскога, таки ћу народ походити мачем и глађу и помором, докле их не истребим руком његовом. Не слушајте дакле лажне пророке своје ни враче своје ни сањаче своје ни гатаре своје ни бајаче своје, који вам говоре и веле: нећете служити цару Вавилонском. Јер вам они лаж пророкују, како бих вас далеко одвео из земље ваше и изагнао вас да изгинете. Не слушајте их, него служите цару Вавилонском и остаћете живи, и земља ваша неће опустети (Јерем. 27, 4-10. 17).

То би четврте године царовања Седекије цара Јудејског. Те исте године пророк Божји Јеремија са јармом око врата уђе једном у храм Господњи. Ту га сретe лажни пророк Ананија и рече пред свештеницима и свим народом: Овако вели Господ Бог Израиљев: сломићу јарам цара

Вавилонскога; и до две године ја ћу вратити на ово место све судове дома Господњег, однесене у Вавилон, и Јехонију цара, и све робље Јудино. - И скиде Ананија јарам са врата пророка Јеремије, и сломи га. Пророк Јеремија изађе из храма, и оде својим путем. Али дође реч Господња Јеремији, и рече: Иди и кажи Ананији и реци: Чуј, Ананија; није те послао Господ, а ти си учинио да се народ овај поузда у лаж. Ти си сломио јарам дрвени, али начини место њега гвозден јарам. Јер ћу гвозден јарам метнути на врат свим тим народима да служе Навуходоносору цару Вавилонском. А тебе, зато што си говорио лаж, ја ћу скинути са земље, ове године, ти ћеш умрети; јер си казивао одмет од Господа (Јерем. 28, 11-16). И кроз месец дана умре лажни пророк Ананија.

Извештен о томе, цар Седекија се уплаши, и не смеде у то време да се јавно одметне од цара Вавилонскога. Касније пак он склопи савез са Фараоном Египатским Псаметихом II, сином Нехао, одметну се од Навуходоносора и постаде му противник, не слушајући савете светог пророка Јеремије које је стално давао њему и свему народу. Међутим у то исто време пророк Јеремија тајно посла посланицу Јудејцима што беху у ропству у Вавилону. У посланици их извештаваше да ће они остати у ропству

седамдесет година; после тога посетиће их Господ и вратити у Јерусалим. И саветоваше им да тамо граде себи куће, да саде вртове, да жене своје синове и удају своје кћери, како би се умножили у ропству а не опали. И још им саветоваше да не слушају лажне пророке, који им лажно обећавају скоро ослобођење, него да моле Бога за цара Навуходносора, како би у његовом миру нашли свој мир и спокојно проживели седамдесетогодишње ропство, одређено им од Бога. "Јер овако вели Господ: кад се наврши у Вавилону седамдесет година, походићу вас, и испунићу вам добру реч своју да ћу вас вратити на ово место. Јер ја знам мисли које мислим за вас, мисли добре а не зле, да вам дам будућност какву чекате" (Јерем. 29, 4-11).

Ова посланица пророка Јеремије би пажљиво прочитана од поробљених Јудејаца у Вавилону, али у тамошњих лажних пророка изазва силан гнев и жељу да се освете пророку. Зато написах у Јерусалим првосвештеницима да забране Јеремији да пророкује и пише; и усто захтеваху да га окују и метну у затвор, како не би својим посланицама смућивао људе, плашећи их дугим робовањем. Међутим пророк Божји, упркос забрани и оковима у које га ставише, не престајаше јављати речи Божје, и говораше да ће робље у Вавилону Господ посетити милошћу

својом а оне у Јерусалиму погубити праведним гневом својим. "Ево ја ћу, вели Господ за цара који сиди на престолу Давидову и за сав народ који живи у овом граду, пустити на њих мач, глад и помор, и учинићу их да буду као смокве рђаве, које се не могу јести; и гонићу их мачем и глађу и помором, и учинићу да се потуцају по свима царствима, да буду проклетство и чудо и подсмех и руг у свих народа међу које их отерам, јер не послушаше речи моје" (Јерем. 29, 16-19).

Близу Јерусалима бејаше долина синова Еномових, звана Тофет. У њој беху подигнути високи жртвеници. Ту су Јудејци клали синове своје и кћери и приносили их на жртву идолу Молоху, и спаљивали тела њихова. Када се обављало то безбожно клање невинне деце и приносила језива жртва, бесомучно су трештале трубе и бубњеви, како се не би чуло кукање родитеља и цика клане деце. Изобличавајући и осуђујући тако тежак грех, пророк Божји Јеремија, по наређењу Божјем, купи у лончара крчаг глеђосани, позва неколико старешина народних и старешина свештеничких, и оде у Тофет. И тамо громко објави: Чујте реч Господњу, цареви Јудини и становници Јерусалимски! Овако вели Господ над војскама, Бог Израиљев: ево ја ћу пустити зло на ово место

да ће зујати уши свакоме ко га чује, јер ме оставише људи моји и оскврнише ово место кадећи на њему другим боговима, којих не знаше ни они ни оци њихови, ни цареви Јудини, и напунише ово место крвљу невиних. И подигоше високе жртвенике Валу да сажигу синове своје огњем на жртве паљенице Валу. Зато, ево иде време, вели Господ, кад се ово место неће више звати Тофет - долина Енома, већ долина смрти, долина заклања, јер ће на овом месту мноштво Јудејаца бити убијено мачем непријатеља њихових; и мртва телеса њихова даћу за храну птицама небеским и зверима земаљским; и обратићу овај град Јерусалим у пустош и руг: ко год прође мимо њега, чудиће се и звиждаће за све муке његове. И они ће јести месо од својих синова и месо од својих кћери, и сваки ће јести месо од друга свога у невољи и тескоби, којом ће им досађивати непријатељи њихови који траже душу њихову (Јерем. 19, 1-9).

Пошто изговори овако страшне речи разгневљеног Бога, свети Јеремија тресну о земљу крчаг, и разби га пред свима, и рече: Овако вели Господ над војскама: тако ћу разбити народ овај и град овај, као што се разбије крчаг лончарски, који се не може више оправити (Јерем. 19, 10-11).

Потом се врати пророк Јеремија из Тофета у Јерусалим, и у трему дома Господњег обрати се народу оваквим речима: Овако вели Господ над војскама, Бог Израиљев: ево ја ћу пустити на овај град и на све градове његове све зло које изрекох за њ, јер отврднуше вратом својим да не слушају речи моје (Јерем. 19, 14-15). Чувши ове пророкове речи, свештеник Пасхор, који беше старешина у дому Господњем, удари светог пророка Јеремију, и врже га у тамницу на горњим вратима Венијаминовим уз дом Господњи. А сутрадан кад Пасхор изведе Јеремију из тамнице, рече му свети пророк Јеремија: Овако вели Господ: ево, ја ћу пустити на тебе страх, на тебе и на све пријатеље твоје, који ће пасти од мача непријатеља својих, и очи ће твоје видети, и свега ћу Јуду дати у руке цару Вавилонском, који ће их одвести у Вавилон, и побиће их мачем. И све богатство овога града и сав труд његов и све што има драгоцено, и све благо царева Јудиних, даћу непријатељима њиховим у руке, и разграбиће их и узети и однети у Вавилон. И ти, Пасхоре, и сви житељи дома твог отићи ћете у ропство; и доћи ћеш у Вавилон, и онде ћеш умрети, и онде ћеш бити погребен ти и сви пријатељи твоји, којима си пророковао лажно (Јерем. 20, 1-6).

И ускоро се зби ово пророштво светог Јеремије. У деветој години свога царовања, цар Седекија се јавно одметну од цара Вавилонског и објави независност. Тада дође Навуходоносор цар Вавилонски са свом војском својом на Јерусалим, опколи га са свих страна, и начини опкопе око њега. И наста велика глад у граду (Јерем. 52, 3-6). И пророк Божји Јеремија говораше цару Седекији и свему народу: Овако вели Господ Бог Израиљев; ево, ја ћу предати овај град у руке цару Вавилонском и он ће га спалити огњем. И ти, царе, нећеш утећи из његове руке, него ћеш бити ухваћен и предан у његове руке, и бићеш одведен у Вавилон (Јерем. 34, 2-3). И саветоваше пророк цару да се добровољно покори Навуходоносору, како не би Јерусалим био потпуно разорен и царство Јудејско уништено. Али лажни пророци и старешине свештеничке наговорише цара да не послуша Јеремију, и говораху за Јеремију: полудео је (Јерем. 28). Навуходоносор пак, држећи у опсади Јерусалим, чу где Фараон Египатски иде са војском у помоћ своме савезнику цару Седекији, да ослободи Јерусалим од опсаде. Зато Навуходоносор прекину опсаду Јерусалима и са војском оде против главног противника свог. Видевши то, Јерусалимљани стадоше ликовати сматрајући да се

Навуходоносор враћа у Вавилон, пошто није могао освојити Јерусалим. И ругаху се пророштву Јеремијином, јер се не оствари; и говораху: ето, Навуходоносор побеже, не могавши нас победити. Но свети пророк Јеремија говораше: Овако вели Господ Бог Израиљев: овако реците цару Јудину: ево војска Фараонова која пође вама у помоћ, вратиће се у своју земљу, у Мисир, а Халдејци ће опет доћи и опколиће овај град и узеће га и спалиће га огњем (Јерем. 37, 7-8).

А кад отиде војска Халдејска од Јерусалима на војску Фараонову, пророк Јеремија оседла свога магарца и крену у свој град Анатот, где је имао своје имање. Али кад беше на вратима Венијаминовим заустави га старешина страже Ирсија, унук оног лажног пророка Ананија, коме пророк Јеремија прорече смрт. Киван због тога на пророка Јеремију, овај Ирсија га заустави говорећи: Ти бежиш ка Халдејцима. Јеремија одговори: Није истина, не бежим ка Халдејцима, већ идем у свој град где ми је имање. Али га Ирсија не хте слушати, него га ухвати и одведе кнезовима. Кнезови се разгневише на Јеремију, избише га, и у тамницу вргоше (Јерем. 37 11-15).

У то време цар Навуходоносор, пошто победи и разби војску Фараона Египатског који је ишао

у помоћ цару Седекији, поврати се убрзо са свом војском на Јерусалим, и опседе га, и бијаше га силно. И би Јерусалим у опсадном стању све до једанаесте године царовања Седекијина. За све то време свети пророк Јеремија није престајао позивати људе покајању, указујући им на очигледно збивање његових пророштава, на то да је већ настало Богом одређено време за кажњавање непокајаних и упорних грешника; притом је давао корисне савете да се покоре Халдејцима, и говорио: Овако вели Господ: ко остане у овом граду, погинуће од мача, од глади или од помора; а ко отиде ка Халдејцима, остаће жив. Град пак овај доиста ће бити предан у руке војсци цара Вавилонскога, и узеће га (Јерем. 38, 2-3). Чувши то, кнезови рекоше цару: Да се погуби овај човек, јер он ослабљава руке војницима који осташе у овом граду, и руке свему народу говорећи им такве речи, јер овај човек не жели добра своме народу него зла. А цар Седекија рече: ето, у вашим је рукама, чините са њим што хоћете, јер цар не може ништа супрот вама (Јерем. 38, 4-5).

Тада они узеше пророка Божјег Јеремију и бацише га у јаму Малхије сина Амелехова, која беше у трему од тамнице, и спустише Јеремију о ужима; а у јами не беше воде, него глиб, и Јеремија се ували у глиб. И умро би тамо, да га

не спасе један богобојажљиви иностранац, Авдемелех Етиопљанин, дворанин, који беше на царевом двору. Кад он чу да су пророка Јеремију вргли у јаму, рече цару: Господару мој, царе, зло си учинио што си пророка Јеремију вргао у смртну опасност. - Цар онда нареди Авдемелеху да Јеремију извади из јаме. Потом цар Седекија дозва к себи пророка Јеремију, и насамо га питаше: Је ли истина оно што пророкујеш? Пророк одговори цару. Да ти кажем: нећеш ли ме погубити? а да те саветујем, нећеш ме послушати. Тада се закле цар да га неће погубити. На то Јеремија рече цару: Овако вели Господ Саваот, Бог Израиљев: ако отидеш ка кнезовима цара Вавилонскога, жива ће остати душа твоја, и град овај неће изгорети огњем, и тако ћеш остати у животу ти и дом твој. Ако ли не отидеш ка кнезовима цара Вавилонскога, овај ће град бити предан у руке Халдејаца, који ће га спалити огњем, и ти нећеш утећи из руку њихових (Јерем. 38).

Али цар не послуша добри савет пророков, већ посла пророка у тамницу, у којој остаде све док Халдејци не заузеше Јерусалим, што се зби у једанаестој години царовања Седекијина. У то време у опседнутом Јерусалиму број бранилаца се смањивао, хране је нестајало, и на крају сасвим нестало, те је настала таква ужасна глад,

да се стало остваривати пророштво светог пророка Јеремије: људи су јели децу своју, и један другога (Јерем. 19, 9). А кад одбрана потпуно малакса, град би проваљен од Халдејске силе, и војници сви побегоше ноћу на врата између два зида уз врт царев, и нагоше путем што води у пустињу; тим путем побеже и цар Седекија. Војска пак Халдејска гоњаше их, и стиже Седекију у пољу Јерихонском, и ухвати га. А сва војска његова остави га, и разбеже се куд који. Халдејци одведоше Седекију к Навуходносору цару Вавилонском у Ривлу. И закла цар Вавилонски синове Седекијине у Ривли на његове очи, и све знатне људе поби, а Седекији ископа очи, окова га у двоје вериге, и одведе у Вавилон. А Навузардан, врховни војвода Халдејске војске, раскопа Јерусалимске бедеме, и прекрасну и преславну и многољудну престоницу царева Јудејских зали крвљу. Односно пак пророка Јеремије Навузардан је имао заповест од цара Навуходносора да га сачува жива и здрава: Узми га, заповеди цар Навузардану, и гледај га добро, и не чини му зла, него му чини што ти год каже (Јерем. 39, 2-12). Јер Навуходносор беше чуо за светог Јеремију, и за његово пророштво, и за његов савет цару Седекији, због тога и издаде такву заповест своме војводи Навузардану односно

пророка Јеремије. И свети пророк би изведен из тамнице, разрешен од окова, чесно успоштован, и пуштен на слободу. Том приликом Навузардан рече светом пророку Јеремији: Господ Бог твој изрекче ово зло за ово место; и нанесе и учини како рече, јер сагрешисте Господу и не слушасте гласа његова. Али сада, ево, ја те опраштам данас верига што су ти на руку: и ако ти је воља пођи са мном у Вавилон, хајде, ја ћу се бринути за те; ако ти пак није воља пођи са мном, онда остани; ево, сва ти је земља отворена, иди куда год хоћеш и куда ти је драго (Јерем. 40, 1-4). Пророк Божји изрази жељу да остане у отаџбини. Имајући благонаклоност војводе Навузардана, свети Јеремије се одмах стаде старати о светињи Божјој, о преузвишеној красоти и слави свих племена Израиљевих - Ковчегу Завета, да га иноплеменици не униште и не буде поругана слава Божја. И он измоли у војводе Навузардана који је разоравао Јерусалим, да му допусти да узме светињу Бога Израиљева пре но што храм буде опљачкан и разорен. И нашавши неке преостале од покоља свештенике и левите, узе их са собом, прође са њима кроз Халдејску војску, оде у храм, и узе од огња олтарнога, који још у дане Мојсија и Арона беше сишао с неба на жртву паљеницу, и отада се неугасиво одржавао на жртвенику (3 Мојс. 9,

24). Узевши од тог огња, пророк Јеремија га у једном суду сакри у безводном бунару, имајући чврсту веру и пророчки предвиђајући да ће се тај огањ, који ће се привремено угасити претворивши се на чудесан начин у густу воду, у своје време вратити у своју властиту стихију и разгорети се. То се и догодило по повратку Израиљаца из Вавилонског ропства, при обновљењу храма у време Неемије, много година после смрти светог пророка Јеремије, који сакривши тај огањ у бунару, поравни то место те оно за дуго време остаде непознато (2 Макав. 1, 19-32).

Пошто сакри жртвенички огањ, свети пророк Јеремија узео Ковчег Завета, изнесе га из храма, и држаше га у своме обиталишту све док не престаде ратни метеж, изазван наређењем Навузардановим о разорењу и спаљењу Јерусалима. А кад Ковчег Завета би однесен из храма, војвода Навузардан нареди те Халдејци покупише све златне, сребрне и бакарне драгоцености храма, и однесе у Вавилон. Затим запалише предивни храм Соломонов и потпуно разорише; исто тако порушише и царске палате и све најлепше куће јерусалимске, и раскопаше и са земљом сравнише бедеме градске. Тада погибе од мача завојевача огромно мноштво Јевреја, нарочито у гореспоменутој долини

Тафет, у којој безаконици раније приношаху на жртву Молоху синове своје и кћери; а преостали у животу бише одведени у ропство; само најсиромашније из народа, који ништа немаху, остави Навузардан у земљи Јудиној, и даде им да обрађују винограде и њиве (Јерем. 39, 10; 4 Цар. 25, 12).

Одлазећи са огромним пленом из разореног и опљачканог Јерусалима, Навузардан по заповести цара Навуходоносора постави за управитеља над опустошеном Јудејом Годолију, сина оног Ахикама који једном беше избавио пророка Јеремију из руку убица и који беше изабрао за место свога боравка не Јерусалим већ Миспу у близини Јерусалима. Тамо сада оде пророк Јеремија ка Годолији, и настани се у Миспи (Јерем. 40, 5-6). Користећи се насталим миром, свети Јеремија са побожним свештеницима и левитима узе Ковчег Завета који је он чувао, и однесе га преко Јордана на гору у земљи Моавској, близу Јерихона, са које је некада пророк Мојсије видео обећану земљу, и на којој је умро и био погребен (5 Мојс. 34). На тој гори пророк Јеремија нађе пећину, унесе у њу Ковчег Завета, па улаз у пећину зазида огромном каменом плочом. И ту плочу као да запечати написавши на њој име Божје прстом својим као гвозденим пером, јер тврди камен

под пишућим прстом пророковим постаде мек као восак, па затим опет доби своју природну тврдоћу. И постаде то место тврдо као да је од гвожђа саливено. Онда рече свети Јеремија присутним људима: "Оде Господ из Сиона на небо; и опет ће се вратити са силом, а знак његовог доласка биће: када се сви народи поклоне дрвету", (то јест крсту, на коме је распет Спаситељ света Господ Исус Христос). И још рече пророк Божји, да Ковчег овај нико неће моћи изнети из тог места, једино Мојсије, пророк Боговидац, и да таблице завета нико неће моћи расклопити и прочитати, једино угодник Божји Арон. У дан свеопштег васкрсења изнеће се Ковчег Завета из запечаћене пећине, и поставиће се на Гори Сиону, и сви свети сабраће се к њему у очекивању доласка Господа који ће их избавити од непријатеља који хоће да их побије.

Док је свети Јеремија говорио то свештеницима и левитима, облак изненада покри запечаћену пећину, и нико не могаше прочитати име Божје, написано на камену прстом Јеремијиним, нити распознати или пронаћи то место. Јер су неки од присутних желели да распознаду то место и пут к њему, али никако нису могли. А пророк им рече у духовном озарењу: Ово ће место бити непознато док

Господ не сабере људе своје и не смиљује се на њих, и тада ће им показати ово место, и јавити свима славу своју на њему, и облак ће га осењивати, као што је то било при Мојсију и при Соломону (3 Мојс. 9, 23-24; 3 Цар. 8, 10-11).

И тако, до данашњег дана нико не зна ту пећину, нити ће ико до свршетка света сазнати за то место; но слава Божја тајно осењује Ковчег Завета светлим пламеним облаком, као што га је осењивала у Скинији Мојсијевој и храму Соломоновом, јер то не може престати.

Пошто се после седамдесет година вратише из Вавилонског ропства, Јевреји обновише Соломонов храм у Јерусалиму, али у њему није било Ковчега Завета, те славе старог храма. Они онда начинише нови ковчег од злата, по угледу на онај Мојсијев, и све што се налазило унутра у ковчегу и око њега устројише по угледу на првобитни, али у њему не беше чудотворне силе и не обасјаваше га слава Божја. У новом храму имали су из првога храма само огањ небески, који свети пророк Јеремија беше сакрио у безводном бунару, па га касније пронађоше свештеници, и то много година после смрти пророка Јеремије.

Пошто сакри Ковчег Господњи свети Јеремија дође у Миспу, нову престоницу Јудејску, код Годолије, новог управитеља

опустошене отаџбине, и оста с њим у народу који беше остао у земљи (Јерем. 40, 6). И пророк Божји плакаше неутешно за разореним и опустошеним Јерусалимом. Око Годолије се стадоше прибирати Јевреји који се раније беху разбегли од Халдејаца по суседним земљама. Годолија их је соколио, обећавајући им заштиту и миран живот под Халдејцима. Сам Господ, прве године после најезде Вавилонаца, утеши родном годином тужни остатак синова Израиљевих (Јерем. 40, 9-12). Али син Натанијев Исмаил, рођак одведеног у Вавилон цара Седекије, завиђаше Годолији на власти, па сабра неке угледне људе и дође у Миспу код Годолије, тобож да му изрази своју покорност. Не знајући његову злу намеру, Годолија га дочека радосно и чесно, па и гозбу приреди у његову част. Но касно у ноћи уста Исмаил и десет људи што беху с њим, и убише Годолију, и побише све Јудејце који беху с њим, и Халдејце војнике који се затекоше онде, напавши их на спавању (Јерем. 41, 1-3).

А када за то чу син Каријин војвода Јоанан и све војводе што беху с њим, узеше своје људе и пођоше на Исмаила, и нађоше га у Гаваону. И ударише на њега, и победише га, и он једва утече са осам људи к синовима Амоновим. Онда се Јоанан и остале војводе стадоше договарати

да беже у Египат од Халдејаца, јер се бојаху гнева цара Вавилонског због Годолије, мислећи да ће цар због Годолијеве погибије одмах послати војску да побије остатак Израиљаца. И већ се почеше са народом припремати за пут у Египат, одакле их у старини Господ беше извео руком крепком и мишицом високом. Али пре но што би приступили остварењу своје замисли, они пожелеше да чују шта о томе мисли свети пророк Јеремија. Зато дођоше к светом пророку Јеремији све војводе и Јоанан и сав народ, мало и велико, и рекоше му: Пусту преда се нашу молбу, и помоли се за нас Господу Богу своме, за сав овај остатак, јер нас је остало мало од многих, као што нас очи твоје виде, да би нам показао Господ Бог твој пут којим ћемо ићи и шта ћемо радити. А Јеремија пророк рече им: Послушаћу; ево, помолићу се Господу Богу вашем по речима вашим, и што вам одговори Господ казаћу вам, нећу вам затајити ни речи, али ви нећете послушати заповести Господње. А они рекоше Јеремији: Господ нека нам је сведок истинит и веран да ћемо чинити све што ти Господ Бог твој заповеди за нас. Било добро или зло, послушаћемо реч Господа Бога свог ка коме те шаљемо (Јерем. 42, 1-6).

И помоли се свети пророк Јеремија Богу, постивши се десет дана, и Бог му откри свету

вољу своју. И сазва Јоанана и све војводе што бејаху с њим, и сав народ, мало и велико, и рече им: Овако вели Господ Бог Израиљев, ка коме ме посласте да изнесем преда њ молбу вашу: Ако останете у овој земљи, сазидаћу вас, и нећу вас разорити, и насадићу вас и нећу вас истребити; јер ми је жао са зла које сам вам учинио. Не бојте се цара Вавилонскога, кога се бојите; не бојте се, јер сам ја с вама да вас сачувам и да вас избавим из његове руке. И учинићу вам милост да се смиљује на вас, и врати вас у земљу вашу. Ако ли речете: нећемо да останемо у овој земљи, него ћемо отићи у земљу Египатску, да не видимо рата и гласа трубнога не чујемо и не будемо гладни хлеба, и онде ћемо се населити, - онда чујте реч Господњу, који сте остали од Јуде: овако вели Господ Сведржитељ Бог Израиљев: Ако ви окренете лице своје да идете у Мисир и отидете да се населите онде, онде ће вас у земљи Мисирској стигнути мач којег се бојите, и глад, ради које се бринете, гониће вас у Мисиру, и онде ћете помрети од глади и мача, и нико се неће спасти од зала која ћу пустити на вас. Јер као што се јарост моја изли на становнике Јерусалимске, тако ће се излити гнев мој на вас, ако отидете у Мисир, и бићете уклон и чудо и клетва и руг, и нећете више видети место ово. Господ вам говори, останци Јудини: не идите у

Мисир! Знајте да вам ја сведочим данас. Јер варасте душе своје кад ме посласте ка Господу Богу своме рекавши: помоли се за нас Господу Богу нашем, и како рече Господ Бог наш, јави нам и учинићемо. И ево, ја вам данас објавих вољу Божју. Знајте дакле да ћете изгинути од мача и од глади и од помора на месту куда сте ради отићи да се станите (Јерем. 42, 7-22).

А кад пророк Јеремија изговори свему народу све речи Господа Бога, тада Азарија син Осајин и Јоанан син Каријин и други дрски људи рекоше Јеремији: Није истина што говориш; није те послао Господ Бог наш да нам кажеш: не идите у Мисир да се онде станите. Него Варух син Ниријин подговара те против нас да нас преда у руке Халдејцима да нас погубе или да нас преселе у Вавилон (Јерем. 43, 1-3).

И тако Јоанан син Каријин и све војводе и сав народ не послушаше гласа Господњег који је говорио преко Јеремије да остану у земљи Јудиној, него узеше сав остатак Јудин, људе и жене и децу, И пођоше у Мисир, насилно одводећи са собом и пророка Јеремију са његовим верним записивачем пророком Варухом. А кад стигоше у Мисир, настанише се у граду Тафнису, где је некада пророк Мојсије чинио чудеса пред Фараоном (Јерем. 43, 4-7). Тамо свети Јеремија поживе четири године

пророкујући, и беше у великом поштовању код Мисирана због своје светости и због добротворства које им чињаше, јер молитвама својим уништаваше гује и крокодиле. Тамо он и сконча (око 586. год.), и би погребен.

А кончина светог пророка Божјег беше мученичка. У Тафнису дође реч Господња Јеремији говорећи: Узми у руке велико камење, и покриј га калом у пећи за опеке што је на вратима дома Фараонова у Тафнису да виде Јудејци; и реци им: овако вели Господ Саваот, Бог Израиљев: ево, ја ћу послати и довести Навуходоносора цара Вавилонскога слугу мога, и метнућу престо његов на ово камење које сакрих и разапеће царски шатор свој на њему. Јер ће доћи и затрти земљу Мисирску; ко буде за смрт отићи ће на смрт, ко за ропство - у ропство, ко за мач - под мач. И само мало њих, који утеку од мача, вратиће се из земље Мисирске у земљу Јудину, јер сав остатак Јудин, што отидоше у земљу Мисирску да се онде настане, познаће чија ће се реч извршити, моја или њихова. А ово да вам је знак, говори Господ, да ћу вас походити на том месту да знате да ће се доиста испунити речи моје вама на зло; ево, ја ћу дати Фараона Мисирскога у руке непријатељима његовим, као што сам дао

Седекију цара Јудејског у руке непријатељу његовом (Јерем. 43, 8-11; 44, 28-30).

Разгневљени на светог Јеремију због оваквих речи његових, Јудејци камењем убише пророка Божјег. И те исте године цар Вавилонски удари са великом војском на Мисир, разби Фараонову војску, и уби Фараона Вафрија. Тада изгибоше и Јудејци који се беху доселили у Мисир.

После много година чесне мошти светог пророка Јеремије цар Александар Македонски свечано пренесе у њиме основани град Александрију, и положи их у месту званом Тетрафил, које су Александријци много поштовали због пророкових светих моштију.

Свети пророк Јеремија пророковао је о страдању Господа Христа, говорећи овако: Ја бејах као јагње и теле које се води на клање, јер не знађах да се договарају на ме: оборимо дрво с родом његовим, и истребимо га из земље живих, да му се име не спомиње више (Јерем. 11, 19).

По казивању које је записао свети Епифаније, пророк Јеремија је претсказао пад и уништење свих идола Египатских у време када у Египат буде дошла Дјева - Мати са Младенцем, у пећини рођеним и у јасла положеним.

На много година после смрти светог пророка Јеремије Јуда Макавеј имао је сновиђење, у коме је видео првосвештеника Онију и светог

пророка Јеремију. О томе у Књигама Макавејским пише ово: Јуда виде у сну бившег првосвештеника Онију, човека доброг и благог, побожна изгледа, кротког по нарави, слаткоречивог, од детињства обученог свима врлинама; он се са подигнутим рукама мољаше за све Јудејце. Затим се појави један други човек, диван седином и славом, а око њега нека чудесна и неисказана красота. Онија онда рече: "Ово је братољубац који се много моли за људе и за Свети Град - Јеремија пророк Божји". Тада Јеремија пружи руке и даваше Јуди мач златан, и дајући му га рече: "Узми овај свети мач; то је дар од Бога којим ћеш сатрти противнике". - И саратници Јуде Макавеја, утешени и охрабрени Јудином речју, одлучно су навалили на непријатеља и победили га (2 Макав. 15, 12-16).

Ово виђење показује да се свети угодници Божји после своје смрти моле Богу за нас, и помажу нам, као што свети Јеремија поможе Јуди Макавеју против непријатеља. Нека свете молитве светог пророка Божјег помажу и нама против невидљивих непријатеља и видљивих противника, благодаћу и човекољубљем Господа нашег Исуса Христа, коме са Оцем и Светим Духом слава вавек, амин.

НАПОМЕНЕ:

1. Јеремија на јеврејском значи узвишен Богом.
2. Талант злата износи 312, 500 динара.
3. Персијски цар Сапор II владао од 325 до 379 године.
4. Персијанци су обожавали сунце у лицу врховног божанства Митре, а исто тако клањали су се и огњу.

